

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **M. J.**, zast. Mgr. Martinem Krabcem, advokátem se sídlem Bohdalecká 1460/8, Praha, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 2. 2017, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2021, č. j. 2 Ad 16/2017 - 114,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2021, č. j. 2 Ad 16/2017 - 114, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Martinu Krabcovi, advokátovi se sídlem Bohdalecká 1460/8, Praha, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 900 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla námitky stěžovatelky a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 10. 2016, č. j. R-11.10.2016 - 427/625 525 0826 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým bylo rozhodnuto, že se stěžovatelce od 13. 2. 2015 zvyšuje invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.

[2] V projednávaném případě je sporný okamžik, od něhož stěžovatelčin nepříznivý zdravotní stav odpovídal vyššímu než prvnímu stupni invalidity. Městský soud nechal

vypracovat posudky posudkovou komisí MPSV v Praze (posudek ze dne 20. 9. 2017, č. j. 2017/2174-PH) a posudkovou komisí MPSV v Plzni (posudek ze dne 18. 7. 2019, č. j. 2019/1415-PL). Jejich závěry odcitoval, uvedl, že datum vzniku invalidity třetího stupně stanovily na 13. 2. 2015, a uzavřel, že je považuje za úplné, přesvědčivé a celistvé, proto o stanovení vzniku invalidity třetího stupně není žádných pochyb.

II. Shrnutí obsahu kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[3] Stěžovatelka napadla rozsudek městského soudu v celém rozsahu kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., navrhla jeho zrušení a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

[4] Nesouhlasí s tím, že jí byl důchod pro třetí stupeň invalidity přiznán až ode dne 13. 2. 2015, nikoli již ode dne 1. 1. 2010. Již od roku 2008 trpí těžkou úzkostně depresivní poruchou i dalšími závažnými onemocněními. Zmíněné rozhodující zdravotní postižení odpovídá postižení uvedenému v kapitole V, položce 5d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity*. Na svou podporu odkázala na rozsudek ve své věci ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 121/2011 - 165, resp. zde citované a NSS aprobované posudky posudkových komisí z let 2009 a 2010, a na lékařské zprávy MUDr. I. K. ze dne 6. 11. 2009 a 23. 6. 2011.

[5] Konkrétně uvedla, že žalovaná nepřihlédla k lékařské zprávě MUDr. K. ze dne 23. 6. 2011, a to navzdory závaznému pokynu Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“; viz jeho rozsudek ze dne 7. 9. 2016, č. j. 43 Ad 11/2015 - 99). MUDr. K. byl ošetřujícím lékařem stěžovatelky a podle zmíněné zprávy bylo řešením jejího zdravotního stavu zřejmě přiznání plné invalidity. Rovněž závěry posudků posudkových komisí ze dne 20. 9. 2017 a 18. 7. 2019 považuje za chybné a neodůvodněné, neboť se řádně nevypořádaly se zprávami MUDr. K. a posudky posudkových komisí z let 2009 a 2010. Městský soud tyto závěry jen nekriticky převzal.

[6] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry městského soudu, odkázala na podrobné závěry posudků posudkových komisí ze dne 20. 9. 2017 a 18. 7. 2019 a navrhla kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[8] Z obsahu správního a soudního spisu soud ověřil následující podstatné skutečnosti.

* Vyhláška č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).

pokračování

[9] Stěžovatelka pobírala od ledna 2009 částečný invalidní důchod, posléze invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Dne 2. 4. 2014 požádala o změnu výše důchodu, neboť měla za to, že její zdravotní stav odpovídal od 22. 6. 2010 vyššímu stupni invalidity. Žalovaná její žádost zamítla (nevyhovující rozhodnutí ze dne 19. 11. 2014 bylo potvrzeno rozhodnutím ze dne 13. 2. 2015). Proti posléze uvedenému rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu, s níž uspěla (viz rozsudek krajského soudu č. j. 43 Ad 11/2015 - 99). Krajský soud nechal vypracovat posudek posudkovou komisí MPSV v Praze (posudek ze dne 17. 2. 2016), podle něhož byla ke dni 13. 2. 2015 u stěžovatelky přítomna velmi těžká porucha osobnosti trvalého charakteru odpovídající postižení uvedenému v kapitole V, položce 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Stěžovatelka i s tímto posudkem polemizovala. Krajský soud jejím argumentům převážně nepřisvědčil (a to ani odkazům na závěry rozsudku č. j. 4 Ads 121/2011 - 165, resp. na zde aprobované posudkové závěry; podrobně viz rozsudek č. j. 43 Ad 11/2015 - 99, str. 5 a 6), uznal však, že lékařská zpráva MUDr. K. ze dne 23. 6. 2011 patrně nebyla zahrnuta mezi podklady pro vypracování posudku ze dne 17. 2. 2016, což zpochybňuje správnost jeho závěru, že od roku 2010 není žádný záznam o zdravotním stavu stěžovatelky ze strany psychiatra (viz rozsudek č. j. 43 Ad 11/2015 - 99, str. 5 a 6). S touto výjimkou však krajský soud posudkový závěr akceptoval, uložil proto žalované jej v dalším řízení zahrnout mezi podklady rozhodnutí a zároveň přihlédnout ke zprávě MUDr. K. ze dne 23. 6. 2011, „*jejíž odborné posudkové vyhodnocení z hlediska významu pro datum vzniku invalidity tedy bude v dalším řízení nezbytné*“ (viz rozsudek č. j. 43 Ad 11/2015 - 99, str. 6).

[10] V dalším řízení žalovaná v prvostupňovém rozhodnutí přejala závěry posudku ze dne 17. 2. 2016, na jehož základě dospěla k závěru, že zdravotní stav stěžovatelky odpovídal invaliditě třetího stupně od 13. 2. 2015. V řízení o námitkách nechala žalovaná vypracovat lékařský posudek (posudek ze dne 24. 1. 2017), na jehož základě a ve shodě se závěry posudku ze dne 17. 2. 2016 potvrdila prvostupňové rozhodnutí. V řízení před městským soudem byly vypracovány posudky posudkových komisí ze dne 20. 9. 2017 a 18. 7. 2019, které potvrdily závěr žalované, proto městský soud žalobu zamítl.

[11] Kasační soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností. Jde o natolik závažnou vadu, že k ní soud přihlíží i bez námítky (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Vlastní přezkum rozhodnutí je možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřené o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Těmto kritériím rozsudek městského soudu nedostál.

[12] Stěžovatelka v žalobě (a posléze i v kasační stížnosti) zpochybnila správnost vyhodnocení okamžiku, od něhož její nepříznivý zdravotní stav odpovídal vyššímu než prvnímu stupni invalidity. Městský soud v napadeném rozsudku v podstatě jen odcitoval text posudků posudkových komisí ze dne 20. 9. 2017 a ze dne 18. 7. 2019, jež nechal vypracovat (viz body 16 a 17), a bez dalšího se s nimi ztotožnil (body 18 a 19).

[13] V obecné rovině platí, že splnění kritéria přezkoumatelnosti neznamená, že soud musí za všech okolností vyslovit podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument, podstatné je, aby se vypořádal se všemi základními námitkami, což může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související [srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08 (N 26/52 SbNU 247), bod 68].

[14] Zároveň platí, že v projednávané věci závisí rozhodnutí soudu především na odborném lékařském posouzení zdravotního stavu stěžovatelky, přičemž soud odborné lékařské znalosti nemá (nemůže mít). Jeho úkolem je tak dbát na úplnost, celistvost, objektivitu a přesvědčivost lékařských posudků tak, aby z jejich posudkových závěrů mohl vycházet. Byť posudek posudkové komise, který zmíněné požadavky splňuje, bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí, i ten soud hodnotí jako každý jiný důkaz (srov. např. rozsudek ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48; shodně i městský soud v napadeném rozsudku, bod 15).

[15] Stěžovatelka v žalobě srozumitelně a jednoznačně uplatnila výhrady ke zhodnocení a posouzení jejího zdravotního stavu, které následně rozvedla i v průběhu řízení před městským soudem v souvislosti se závěry posudků posudkových komisí ze dne 20. 9. 2017 a ze dne 18. 7. 2019 (viz č. l. 1, 37, 48, 63, 64, 70 a 87 spisu městského soudu) a podrobně vylicila i na jednáních soudu dne 26. 11. 2018 a dne 25. 5. 2020. Svou žalobní argumentaci následně v podstatných bodech promítla i do kasační stížnosti. Konkrétně se stěžovatelka odvolává na posudky posudkových komisí z let 2009 a 2010 (aprobované v řízení před NSS sp. zn. 4 Ads 121/2011), podle nichž trpí těžkou úzkostně depresivní poruchou, jež odpovídá postižení uvedenému v kapitole V, položce 5d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a tedy třetímu stupni invalidity. Dovolává se též lékařské zprávy MUDr. K. ze dne 23. 6. 2011, podle níž by bylo řešením jejího zdravotního stavu zřejmě přiznání plné invalidity. Oba argumenty staví proti závěru žalované, že její zdravotní stav odpovídal invaliditě třetího stupně až ode dne 13. 2. 2015 a před tímto datem jen invaliditě prvního stupně.

[16] Městský soud zcela opomněl na námitky stěžovatelky reagovat, tedy nijak neodůvodnil, proč považuje její argumenty za liché, mylné či vyvrácené, přičemž NSS je nemůže na místo městského soudu posuzovat jako první. Napadený rozsudek je tudíž nepřezkoumatelný (srov. např. rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS). Uvedený závěr podtrhuje i skutečnost, že městský soud namísto vlastního, řádného, byť třeba jen stručného, zhodnocení skutkového stavu a jeho právního posouzení v podstatě pouze odcitoval text posudků posudkových komisí ze dne 20. 9. 2017 a ze dne 18. 7. 2019, jež nechal v řízení vypracovat. V dalším řízení již tedy městský soud v mezích žalobní argumentace vylicí, k jakým vlastním skutkovým a právním závěrům dospěl, a argumenty stěžovatelky tedy řádně vypořádá. S ohledem na to, že žaloba byla podána dne 6. 4. 2017 a městský soud věc skončil až po více než čtyřech letech (rozsudek byl účastníkům odeslán dne 21. 5. 2021), rozhodne v dalším řízení městský soud o věci přednostně.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 větou první před středníkem s. ř. s. zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2021, č. j. 2 Ad 16/2017 - 114, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 věty první s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje soud zpravidla bez jednání.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v dalším řízení (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

pokračování

[19] Stěžovatelce byl ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Martin Krabec, advokát se sídlem Bohdalecká 1460/8, Praha (viz usnesení ze dne 14. 7. 2021, č. j. 9 Ads 134/2021 - 21). Podle § 35 odst. 10 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. platí ustanovenému zástupci hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce učinil v řízení před NSS tři úkony právní služby, kterými jsou *první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení* [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], *další porada s klientem přesahující jednu hodinu* [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu] – první porada se konala dne 23. 7. a trvala 40 minut, druhá porada se konala dne 29. 7. a trvala 90 minut (viz potvrzení založené na č. l. 34 spisu NSS) – a *písemné podání ve věci samé* [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] – doplnění kasační stížnosti ze dne 1. 9. 2021. Za každý z těchto úkonů právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupce není plátcem DPH. Celkem tedy zástupci náleží částka 3 900 Kč, která mu bude vyplacena z účtu NSS do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[20] Pro úplnost soud dodává, že o žádosti stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků nerozhodoval, neboť řízení nepodléhá poplatkové povinnosti ze zákona [viz § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. března 2022

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu